

Uitvoeringsprogramma

Heeze-Leende

Samen Duurzaam Vooruit

2026 - 2027

Inhoudsopgave

Aanleiding	3	Circulaire Economie & Voedseltransitie	7
Sustainable Development Goals	3	Klimaatadaptatie & Biodiversiteit	10
Duurzaamheidsbeleid 2024	4	Energietransitie & Mobiliteit	13
Het uitvoeringsprogramma duurzaamheid	4	Communicatie & gedragsverandering	18
Tijdspad	4	Monitoring	21
Doelen en commitments	5	Woordenlijst	22
Participatie	5		
Integraal ontwikkelen & samenwerken	5		

Aanleiding

In mei 2024 stelde de gemeenteraad het Duurzaamheidsbeleid vast. Daarmee heeft Heeze-Leende de koers bepaald voor een duurzame en toekomstbestendige gemeente.

De gevolgen van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder. We krijgen vaker te maken met hitte, droogte en hevige regenval. Tegelijkertijd moeten we onze uitstoot verminderen, zuiniger omgaan met energie en grondstoffen en ruimte geven aan natuur en biodiversiteit. Dat vraagt om keuzes én om concrete actie.

Die opgave kunnen en willen we als gemeente niet alleen oppakken. Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere partners werken we aan een gemeente waarin het ook in de toekomst prettig wonen, werken en verblijven is. Natuurlijk samen is daarbij ons uitgangspunt.

Het Duurzaamheidsbeleid beschrijft waar we naartoe willen. In dit uitvoeringsprogramma maken we de volgende stap: wat gaan we de komende jaren concreet doen om onze ambities dichterbij te brengen?

Sustainable Development Goals

De Sustainable Development Goals (SDG's) bieden een wereldwijd kader voor een toekomstbestendige samenleving. Het zijn 17 doelen van de Verenigde Naties die zich richten op onder andere klimaat, natuur, gezondheid, kansengelijkheid en duurzame economische ontwikkeling.

Heeze-Leende is aangesloten bij het VNG Gemeenten4GlobalGoals-netwerk. Als SDG-gemeente verbinden we onze lokale ambities aan deze wereldwijde doelen. Zo maken we zichtbaar hoe de keuzes en activiteiten in Heeze-Leende bijdragen aan bredere duurzaamheidsdoelen.

Figuur 1: de zeventien Sustainable Development Goals

Duurzaamheidsbeleid 2024

Het duurzaamheidsbeleid bestaat uit zes thema's met elk zijn eigen hoofddoelen en ambities. De thema's zijn circulaire economie, voedseltransitie, biodiversiteit, klimaatadaptatie, mobiliteit en energietransitie. De hoofddoelen en ambities vallen onder de SDG's 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15 en 17.

De duurzaamheidsthema's onderling en andere gemeentelijke opgaven zijn nauw met elkaar verbonden, zoals energieopwekking en mobiliteit, gezondheid en klimaatadaptatie of circulaire economie en transitie landelijk gebied. Daarnaast groeit de aandacht voor gemeenschapszin en kansengelijkheid in relatie tot duurzaamheid. Bijvoorbeeld door samen energie op te wekken of het tegengaan van energiearmoede.

Het uitvoeringsprogramma duurzaamheid

Dit uitvoeringsprogramma duurzaamheid beschrijft per thema de inspanningen die bijdragen aan het behalen van de doelen en ambities gesteld in het duurzaamheidsbeleid. Vanwege de overlap in inspanningen tussen deze thema's, combineren we in het uitvoeringsprogramma circulaire economie met voedseltransitie, biodiversiteit met klimaatadaptatie en energietransitie met mobiliteit. Daarnaast omvat het uitvoeringsprogramma een hoofdstuk over communicatie, marketing en monitoring.

Voor elk thema geeft het uitvoeringsprogramma een overzicht van:

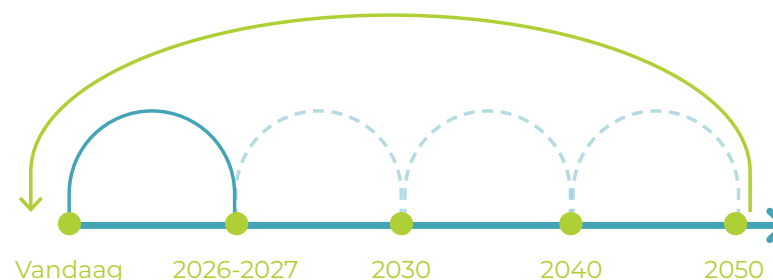
- De strategische doelen op gebied van de uitvoering;
- Een vertaling van deze doelen naar speerpunten;
- De benodigde inspanningen om de speerpunten te realiseren.

Het uitvoeringsprogramma legt de nadruk op het prioriteren van activiteiten binnen de beschikbare capaciteit. Met de kennis van nu en dat wij in een snel veranderde wereld zitten, kijken we in dit uitvoeringsprogramma 1 tot 2 jaar vooruit. Indien nodig passen wij het uitvoeringsprogramma aan om recente ontwikkelingen te volgen.

Tijdspad

Het uitvoeringsprogramma loopt van 2026 tot 2027, maar veel (strategische) doelen strekken zich uit tot 2030, 2040 of zelfs 2050. We hebben dus te maken met een lange termijn opgave. Twee vragen staan daarom centraal in het uitvoeringsprogramma:

- Wat komt er de komende 25 jaar op ons af?
- Wat kunnen we hier de komende 2 jaar (2026-2027) aan doen?

Doelen en commitments

1. Doel: een inspanning die specifiek, meetbaar en geplaatst is in de tijd. Op deze inspanningen kan monitoring worden ingericht om de voortgang te bewaken.

Voorbeeld: in 2026 zijn 10 bestaande woningen (die gebouwd zijn voor 2020) aardgasvrij-ready.

2. Commitment: een commitment is een verklaring van de gemeente, waar (nog) niet genoeg informatie beschikbaar is om de inspanning specifiek en meetbaar te maken, maar die de gemeente wel gericht uitvoert om te verduurzamen.

Voorbeeld: Het stimuleren van alternatieven voor autogebruik, bij voorkeur lopen en fietsen.

Participatie

Het toekomstbestendig inrichten van de dorpskernen en het buitengebied met als doel het creëren van een toekomstbestendige en prettige gemeente om in te leven, lukt alleen als gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties samen deze uitdaging aangaan. Het opzoeken en aangaan van de samenwerking is een belangrijk uitgangspunt. Als gemeente nemen we hierin de regie en brengen we inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij elkaar. Waar nodig informeren, inspireren en enthousiasmeren we onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en faciliteren we bij het zetten van de benodigde stappen om te komen tot een toekomstbestendige gemeente. Samenwerking, binnen en buiten de gemeentelijke organisatie, is essentieel om doelen te behalen.

Integraal ontwikkelen & samenwerken

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van het gemeentebestuur, waarbij verschillende afdelingen en externe stakeholders samenwerken om kansen en mogelijkheden te benutten. Diverse afdelingen en stakeholders spelen een centrale rol bij het coördineren en uitvoeren van duurzaamheidsprojecten, het monitoren, het bijhouden van ontwikkelingen (innovatie) en zorgen voor een effectieve communicatie en participatie.

Integraal ontwikkelen en samenwerken betreft het intensief en structureel in gesprek zijn met externe en interne stakeholders. Dat kan variëren van ideeën uitwisselen, tot opleiding geven, tot advisering of tot het opzetten van samenwerkingsverbanden. Communicatie en participatie zijn daarnaast erg belangrijk bij inhoudelijke duurzaamheidsprojecten, maar ook in het algemeen. Er liggen kansen om het totale programma beter uit te dragen en daarmee herkenbaarheid en draagvlak te creëren. Tot slot is het volgen van (technische, sociale, juridische) ontwikkelingen en innovaties een belangrijk onderdeel van het werk.

Integraal werken is geborgd in de bestuurlijke visie Heeze-Leende 2030. De omgevingswet 2024 gaat ook uit van integraal werken. Dat is terug te zien in hoe onze eigen Omgevingsvisie Heeze-Leende 2040 tot stand is gekomen. Maar ook het duurzaamheidsbeleid van 2019 en van 2024.

Ook in onze afwegingen is duurzaamheid een onderdeel. Bijvoorbeeld bij:

- woningbouwprojecten
- herinrichtingen van wegen en vervanging van riolering
- gemeentelijke projecten (bijvoorbeeld bouw van de politie- en ambulancepost)
- onderhoud van gemeentelijke panden (bijvoorbeeld gemeentehuis, dorpshuis Valentijn)

Daarnaast hebben we diverse projecten gestart en/of uitgevoerd (bijvoorbeeld ontwikkeling van een toekomstbestendig bedrijventerrein De Poortmannen in samenwerking met economische zaken en Ondernemersvereniging Heeze-Leende).

Aan integraal ontwikkelen & samenwerken moeten we blijven werken. Dat blijven we de komende jaren zeker doen. We leggen de focus op:

- Interne advisering (beleidsvorming en bij initiatieven en ontwikkelingen)
- Interne voorlichting en opleiding
- Implementatie Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)
- Formaliseren van samenwerkingsverbanden

Nevenstaande is verder uitgewerkt in de matrix uitvoeringsprogramma in het tabblad 'Integraal ontwikkelen & samenwerken'.

Dit alles past binnen de SDG 17: partnerschap en om doelstellingen te bereiken.

Circulaire economie & Voedseltransitie

Circulaire Economie & Voedseltransitie

Wat is het?

In een circulaire economie worden spullen die nu nog als afval worden gezien, hergebruikt. Zo hebben we minder of geen nieuwe grondstoffen uit de aarde nodig. Doordat er minder spullen nodig zijn, is er minder uitstoot door de verwerking van materialen. Het Nationaal Programma Circulaire Economie stelt vier maatregelen voor: verminderen van grondstoffengebruik, substitutie van grondstoffen, levensduurverlenging van producten, en hoogwaardige verwerking door recycling.

De voedseltransitie richt zich op het bevorderen van een gezond, duurzaam en lokaal voedselsysteem. Dit omvat het stimuleren van de consumptie van lokaal geproduceerd voedsel, het verminderen van voedselverspilling, en het aanmoedigen van een plantaardiger voedingspatroon. Door middel van bewustwordingscampagnes, educatieve programma's en samenwerking met lokale stakeholders, streven we naar een gemeenschap waarin duurzame en gezonde voedselkeuzes centraal staan.

Onderwerpen

In dit uitvoeringsprogramma zetten we in op drie waardeketens die benoemd zijn in het Grondstoffenakkoord en het Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030: Consumptiegoederen, Gebouwde omgeving en Voedsel & Organische reststromen. Deze selectie maakten wij vanwege hun economische betekenis voor onze gemeente, hun impact op ecologie en klimaat én de mogelijkheden voor Heeze-Leende om invloed uit te oefenen.

SDG's

Kaders

Regelgeving & Kaders

- Nationaal Grondstoffenakkoord
- Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030
- VANG-HHA (Van Afval Naar Grondstof – Huishoudelijk Afval) 2015-2025
- Nationaal Preventieakkoord
- Nationale Eiwitstrategie
- Klimaatakkoord
- Transitieagenda Biomassa en Voedsel

Wat doen we al?

Gemeente Heeze-Leende is actief bezig met het vormgeven van de circulaire economie en voedseltransitie. Momenteel lopen er op verschillende terreinen initiatieven om dit verder uit te voeren, zoals:

Convenant Biobased Bouwen

We hebben als gemeente het Convenant Biobased Bouwen ondertekend, een regionaal initiatief vanuit de MRE-regio, om het gebruik van duurzame, biobased materialen in de bouwsector te stimuleren. Het gebruik van biobased bouwmaterialen is onder andere toegepast bij de bouw van de politiepost in Leende. Het convenant wordt onder regie van de MRE verder uitgewerkt.

Samenwerking met Zwerf-Afval-Pakkers (ZAP'ers)

We werken samen met ZAP'ers om zwerfafval te verminderen en de leefomgeving schoner te maken. We organiseren onder andere twee keer per jaar opschoonacties: tijdens de Landelijke Opschoondag in maart en World Cleanup Day in september.

Foodwise campagne

De Foodwise campagne moedigt inwoners aan om bewuster om te gaan met voedsel, met als doel voedselverspilling te verminderen.

Bovenstaande is verder uitgewerkt in de matrix uitvoeringsprogramma in het tabblad 'Circulaire Economie en Voedseltransitie'.

Klimaatadaptatie & Biodiversiteit

Klimaatadaptatie & Biodiversiteit

Wat is het?

Droge en hete zomers afgewisseld door extreme regenbuien en extreme lange natte periodes zijn de gevolgen van de klimaatverandering. De uitdaging die we hebben is om de gevolgen hiervan, zoals hittestress (gevaar voor de gezondheid), lagere gewasopbrengsten (gevaar voor de voedselvoorziening) en achteruitgang van de natuur op te vangen en de financiële risico's te verkleinen. Door onze leefomgeving toekomstig-bestendig in te richten proberen we de gevolgen op te vangen. Dit noemen we 'klimaatadaptatie'.

De biodiversiteit vormt hierbij de natuurlijke basis van onze veerkracht. Het diverse samenspel van planten-, dieren- en micro-organismen zorgt voor een robuust ecosysteem dat essentieel is voor ons welzijn en de lokale economie. Door biodiversiteit te beschermen en te herstellen, versterken we niet alleen de werking van de natuur, maar vergroten we ook de weerbaarheid tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Onderwerpen

De inspanningen binnen klimaatadaptatie en biodiversiteit richten zich integraal op de onderwerpen droogte, hitte, wateroverlast en biodiversiteit. Het is logisch om deze onderwerpen op een samenhangende wijze te benaderen, omdat ze zoveel overlap en wederzijdse versterking kennen. Vaak heeft één inspanning tegelijkertijd een positief effect op meerdere thema's – bijvoorbeeld, het vergroenen van de tuin bevordert de biodiversiteit, vermindert hitte, beperkt de gevolgen van droogte en helpt wateroverlast te beheersen.

SDG's

Kaders

Regelgeving & Kaders

- Deltaplan Ruimtelijke adaptatie (landelijk, hitte-stress)
- Deltaplan Biodiversiteitsherstel (landelijk, droogte)
- EU-Natuurherstelwet (Europees, bescherming van natuur)
- Omgevingswet (landelijk, bescherming van natuur)
- Klimaat Stresstest Heeze-Leende (lokaal, hitte-stress, droogte en wateroverlast) Groenstructuurplan (lokaal, hitte-stress)
- Plan Stedelijk Water 2023-2027 (PSW) (lokaal, wateroverlast)

Wat doen we al?

Gemeente Heeze-Leende werkt actief aan het versterken van klimaatadaptatie en het behoud van biodiversiteit. Momenteel worden diverse initiatieven uitgevoerd om deze doelstellingen te realiseren, zoals:

Plan Stedelijk Water & Klimaatstresstest

In Heeze-Leende zijn de gevolgen en gevaren in beeld gebracht. Met de klimaatstresstest en het Plan Stedelijk Water (PSW) ligt er een basis om keuzes te kunnen maken. Intussen brengen we het klimaat adaptief inrichten al volop in de praktijk. Dit doen we via het PSW, herinrichtingen van wijken en in samenwerking met burgers.

Inwoners aan zet & Bloemenproject

In 2025 kregen inwoners via de projecten Inwoners aan Zet en het Bloemenproject gratis Tuiny plantenpakketten en bloemenzaadmengsels om hun leefomgeving te vergroenen. Ongeveer 200 plantpakketten, goed voor meer dan 600 m² groen, en bloemenzaad voor 6 hectare zijn uitgereikt en dragen bij aan een rijkere biodiversiteit en vergroten de betrokkenheid in de buurt.

Sluit je aan en koppel af

Met deze campagne worden inwoners gestimuleerd hun regenwater af te koppelen zodat het direct in de bodem kan infiltreren en wateroverlast voorkomt. Praktische ondersteuning komt in de vorm van gratis advies-gesprekken met onze afkoppelcoach, drie afkoppeldagen per jaar en een subsidieregeling voor het afkoppelen van hemelwater en vergroening met groene daken.

Wijkcampagne Groene Daken

De gemeente heeft in samenwerking met Rooftop Revolution de wijkcampagne Groene Daken opgezet om inwoners te stimuleren hun daken te vergroenen. Groene daken zorgen voor energiebesparing, buffering van regenwater én ze dragen bij aan een rijkere biodiversiteit. Via deze collectieve actie hebben inwoners in 2025 gezamenlijk 676 m² groen dak gerealiseerd.

Bovenstaande is verder uitgewerkt in de matrix uitvoeringsprogramma in het tabblad 'Klimaatadaptatie & Biodiversiteit'.

Energietransitie & Mobiliteit

Energietransitie & Mobiliteit

Wat is het?

In het samenwerkingsakkoord 2023-2026 'In goede banen' is afgesproken dat de regio in 2050 klimaatneutraal is. Om dit doel te halen is het belangrijk dat we een robuust en betrouwbaar energiesysteem gaan realiseren. De energietransitie is het proces om te komen tot het robuuste energiesysteem. Het nieuwe energiesysteem gaat zorg dragen voor de levering, transport en opslag van hernieuwbare energie aan de gebouwde omgeving, bedrijven en mobiliteit waarin geen plaats is voor fossiele brandstoffen als energiebron.

Onderwerpen

Om te komen tot het gewenste energiesysteem hanteren we de Trias Energetica als leidraad. Het verduurzamen van mobiliteit gaat volgens de Trias Mobilica.

Dit uitvoeringsprogramma maakt onderscheid tussen vier verschillende onderwerpen die een belangrijke rol spelen in de energietransitie:

- **Gebouwde omgeving** gaat over het implementeren van de energietransitie in gebouwen, zoals de verduurzaming van woningen en utiliteitsgebouwen.
- **Energiesysteem** gaat over de (grootschalige) opwek, opslag en distributie van energie.
- **Bedrijven** gaat over het verduurzamen van (industriële) bedrijfsprocessen en de terreinen of gebouwen waar deze bedrijven in zijn gehuisvest.
- **Mobiliteit** gaat over het verduurzamen van de mobiliteit.

Onderling hebben deze onderwerpen een nauwe samenhang, het grootschalig verduurzamen van woningen vereist bijvoorbeeld een ander energiesysteem dan het huidige. Tegelijkertijd heeft elk onderwerp een eigen speelveld en schaalgrootte.

SDG's

Kaders

Regelgeving & Kaders

Landelijk

- Klimaatakkoord
- Wet Collectieve Warmte (WCW)
- Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (Wgiw)
- Nationaal Isolatie- programma (NIP)
- Landelijk Actieplan Netcongestie (LAN)
- EED (European Energy Directive)
- Bijmengverplichting groen gas
- Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL)

Regionaal

- In goede banen Samenwerkingsakkoord 2023-2026
- Regionale Energie Strategie 1.0

Lokaal

- Duurzaamheidsbeleid 2024
- Mobiliteitsplan 2040
- Integrale Laadvisie Heeze-Leende
- Plaatsingsbeleid Laadinfrastructuur Heeze-Leende
- Actieplan Energiebesparing particuliere woningeigenaren en huurders
- Prestatieafspraken WoCom – gemeente Heeze-Leende

Wat doen we al?

Energiearmoede: vanaf 2022 tot en met 2024 hebben we inwoners ondersteund bij het nemen van eenvoudige energiebesparingsmaatregelen via een klussendienst (hulpdienst Sint Maarten & Cordaad) in combinatie met een witgoedregeling (lokale ondernemer). 154 van de 192 aanmelders zijn geholpen. Energiearmoede maakt onderdeel uit van het beleidsplan Sociaal Domein 2024-2027 'Elke inwoner voelt zich goed op zijn plek'.

Stimuleringsregeling Duurzaam thuis: geruime tijd ondersteunen we woningeigenaren financieel bij het verduurzamen van hun woning via de stimuleringsregeling Duurzaam thuis. Hier hebben tot nu toe 55 woningeigenaren een toetsingsformulier bij ons ingediend. Totaal zijn er vervolgens 23 leningen verstrekt door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten.

Samenwerking WoCom: we hebben met Woningcorporatie WoCom meerjarenprestatieafspraken 2025 – 2028 opgesteld. Hierin wordt de verduurzaming van het woningbezit van WoCom geborgd.

Verduurzaming bedrijventerrein De Poortmannen:

Begin 2025 is, dankzij een subsidie vanuit het MRE, een eerste stap gezet in het verduurzamen van het bedrijventerrein De Poortmannen. VNO-NCW CoCreatie, een organisatie met ruime ervaring en expertise op het gebied van verduurzaming van bedrijventerreinen is bezig om een advies op te stellen waarin wordt geadviseerd om parkmanagement op te gaan zetten. De verwachting is dat dit de grootste meerwaarde gaat realiseren op lange termijn kijkend naar uitdagingen zoals netcongestie, hittestress en wateroverlast. Het advies is in najaar 2025 gereed.

Pilot Leenderstrijp: Pilotproject gestart in 2024 om de dorpskern Leenderstrijp aardgasvrij te maken zonder daarbij het elektriciteitsnet verder te belasten. Hierbij wordt er gekeken naar bestaande en innovatieve technieken (bouwstenen) in de categorieën: verbruik, opwek, opslag en slim balanceren. Eind 2025 presenteerde kernraad Leenderstrijp, de werkgroep Energie en de gemeente de resultaten van de pilot tijdens het Energiefestival Leenderstrijp. In 2026 bestaat de wens om de resultaten van de pilot verder uit te werken.

Routekaart maatschappelijk vastgoed: De routekaart is geïntegreerd in het Meerjaren Duurzame Onderhoudsplan (MJDOP). Op basis van deze planning wordt bepaald of een gebouw verduurzaamd moet gaan worden en wanneer dit gaat gebeuren.

Collectieve inkooptrajecten verduurzamingsmaatregelen: Samen met het Regionaal Energieloket (REL) hebben de A2-gemeenten een collectieve inkoopactie van isolatieglas georganiseerd. In totaal zijn er via het REL 26 offerteaanvragen binnengekomen waarvan 3 zijn omgezet in een opdracht.

Inzet Energiecoöperatie Opgewekt Heeze-Leende:

In 2025 ondertekenden we en de Energiecoöperatie een convenant om de samenwerking verder te ontwikkelen om de inwoners beter te kunnen faciliteren bij het verduurzamen van hun woningen. Elk jaar stellen wij samen met de energiecoöperatie een uitvoeringsprogramma op waarin staat welke diensten (bezoeken energiecoaches, spreekuren, energiecafés en webinars) de energiecoöperatie gaat leveren.

Transitievisie warmte (TVW): In 2021 is de TVW vastgesteld door de gemeenteraad. Uiterlijk in 2026 wordt de huidige TVW omgezet naar een warmteprogramma (wettelijke verplichting).

Regionale samenwerking Energietransitie: om tot een klimaatneutrale regio te komen in 2050 werken de 21 gemeenten samen binnen het programma Energietransitie om een robuust energiesysteem te ontwikkelen dat kan zorgen voor het behalen van klimaatneutraliteit. We zijn actief in diverse coalities (Klimaatcorridor A67, Groengas en RES on Tour) binnen de programma's van warmte, grootschalige opwek en gebouwde omgeving (besparing).

Bovenstaande is verder uitgewerkt in de matrix uitvoerings-programma in het tabblad 'Energietransitie en Mobiliteit'.

Communicatie & gedragsverandering

De verduurzaming van Heeze-Leende lukt alleen als we inwoners, ondernemers, organisaties en andere partners weten te bereiken en te betrekken. Communicatie en marketing zijn daarom een belangrijk onderdeel van de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid. Ze helpen om duurzaamheid begrijpelijk en herkenbaar te maken, mensen bewust te maken van wat er speelt en vooral: te laten zien wat zij zelf kunnen doen.

Daarbij communiceren we niet alleen over duurzaamheid, maar zetten we communicatie ook in om onze duurzaamheidsdoelen dichterbij te brengen.

Duurzaamheid is een breed begrip en niet iedere inwoner houdt zich er dagelijks mee bezig. Daarom maken we grote thema's als klimaatverandering, energietransitie, biodiversiteit en circulariteit klein, lokaal en praktisch. We laten zien wat deze ontwikkelingen betekenen voor Heeze-Leende en welk handelingsperspectief inwoners, ondernemers en organisaties hebben.

Van bewustwording naar doen

We communiceren positief, duidelijk en activerend. Niet alleen vertellen waarom verandering nodig is, maar vooral laten zien wat wél kan, welke hulp beschikbaar is en hoe mensen mee kunnen doen. Daarbij maken we resultaten zichtbaar en delen we goede voorbeelden uit onze eigen gemeente. Zo wordt duurzaamheid iets dat dichtbij komt en waaraan iedereen op zijn eigen manier kan bijdragen.

Gericht communiceren

Niet iedereen heeft dezelfde kennis, mogelijkheden, behoeften of motivatie. Een woningeigenaar vraagt om een andere benadering dan een huurder, jongere, ondernemer of inwoner die moeite heeft om rond te komen. Daarom kiezen we niet automatisch voor één boodschap of één communicatiekanaal, maar kijken we per onderwerp naar de doelgroep en wat nodig is om deze te bereiken en in beweging te krijgen.

Waar dat meerwaarde heeft, maken we gebruik van inzichten uit gedragscommunicatie. We kijken daarbij niet alleen naar wat mensen moeten weten, maar ook naar wat hen helpt of juist belemmert om daadwerkelijk iets te doen.

Herkenbaar en samenhangend

De verschillende duurzaamheidsthema's hangen sterk met elkaar samen. Daarom willen we voorkomen dat losse projecten en acties voor inwoners als afzonderlijke initiatieven van de gemeente voelen. Met een herkenbare, overkoepelende aanpak brengen we samenhang aan in onze communicatie over duurzaamheid.

We werken met een gezamenlijke communicatie- en projectenplanning, zodat onderwerpen op het juiste moment aandacht krijgen, campagnes elkaar versterken en we kansen benutten om verschillende thema's met elkaar te verbinden.

Als SDG-gemeente maken we daarnaast zichtbaar hoe lokale acties bijdragen aan de Sustainable Development Goals. Zo verbinden we wat er in Heeze-Leende gebeurt aan de bredere beweging naar een duurzame en toekomstbestendige samenleving.

Samen met lokale partners

We werken nauw samen met lokale en regionale organisaties en initiatieven. Zij beschikken over kennis en expertise, hebben eigen netwerken en staan vaak dicht bij onze inwoners. Door samen activiteiten en campagnes op te zetten, elkaars kanalen te benutten en lokale verhalen en herkenbare gezichten een podium te geven, vergroten we ons bereik en onze impact.

Communicatie is daarmee niet alleen iets van de gemeente. We bouwen aan een netwerk waarin inwoners, organisaties, ondernemers en gemeente elkaar weten te vinden en samen werken aan een toekomstbestendig Heeze-Leende.

Ook binnen onze eigen organisatie

Duurzaamheid is geen afzonderlijke opgave van één team, maar raakt vrijwel alle onderdelen van de gemeentelijke organisatie. Ook intern zetten we daarom in op kennis, bewustwording en betrokkenheid. We ondersteunen collega's met informatie, praktische handvatten en inspirerende voorbeelden en maken zichtbaar hoe duurzaamheid onderdeel kan zijn van beleid, projecten en dagelijkse keuzes.

Zo werken we eraan dat duurzaamheid steeds meer een vanzelfsprekend onderdeel wordt van ons denken en doen als gemeente.

SDG's

Wat doen we al?

We zetten gedurende het jaar verschillende communicatieactiviteiten en middelen in om duurzaamheid zichtbaar, begrijpelijk en aantrekkelijk te maken. Met een overkoepelende aanpak brengen we actuele duurzaamheidsthema's onder de aandacht en koppelen we deze waar mogelijk aan concrete acties en activiteiten.

We werken met een content- en projectenplanning en zetten, afhankelijk van onderwerp en doelgroep, onder andere de gemeentelijke website, nieuwsbrief, sociale media, lokale media, campagnes, bijeenkomsten en fysieke communicatiemiddelen in. Daarbij werken we samen met lokale partners en maken we gebruik van bestaande netwerken en initiatieven.

Ook brengen we duurzaamheid letterlijk dichterbij inwoners door ontmoeting en beleving. Denk aan activiteiten, excursies, campagnes en evenementen waarbij inwoners niet alleen informatie krijgen, maar ook kunnen ervaren, meedoen en elkaar ontmoeten.

De concrete communicatie- en marketinginspanningen voor 2026-2027 zijn opgenomen in de matrix van het uitvoeringsprogramma.

Monitoring

Een duurzame toekomst vraagt om koersvastheid én wendbaarheid. Daarom monitoren we systematisch of we met onze inspanningen de juiste kant op bewegen. Monitoring helpt ons de voortgang te bewaken, successen te herkennen en tijdig bij te sturen als doelen uit zicht raken.

De opgaven in dit uitvoeringsprogramma zijn complex, meerjarig en onderling verweven. Daarom is het belangrijk dat we steeds goed in beeld hebben wat werkt, wat stukt en wat versneld moet worden. Monitoring is daarbij een continue vorm van reflectie die beleid voedt en scherp houdt. Voor de meetbare doelen worden indicatoren opgesteld waarmee we de voortgang concreet kunnen volgen. Voor de commitments geldt dat we vooral de ondernomen acties en inspanningen monitoren, omdat deze nog niet in meetbare termen kunnen worden vastgelegd.

Dashboard

In 2026 ontwikkelen we een online dashboard dat op een overzichtelijke manier inzicht geeft in de voortgang van onze duurzaamheidsdoelen. Dit dashboard wordt hét centrale hulpmiddel voor interne sturing, transparantie richting de raad én communicatie naar inwoners en partners.

Doelen en commitments: beide tellen mee

In onze monitoring maken we onderscheid tussen:

- **Meetbare doelen:** Deze zijn concreet geformuleerd en gekoppeld aan indicatoren, zoals het aantal aardgasvrije woningen of gerealiseerde vierkante meters groen dak. Deze voortgang kunnen we cijfermatig volgen.
- **Commitments:** Dit zijn beleidsintenties of activiteiten waarvoor nog geen harde indicator beschikbaar is, maar die wel belangrijk zijn voor de ontwikkeling van beleid en bewustwording. Denk aan campagnes, samenwerkingstrajecten of participatievormen. Hier volgen we vooral de aard en intensiteit van de inzet.

In beide gevallen geldt: wat we monitoren, laat zien waar we waarde aan hechten – en helpt ons om continu te leren en verbeteren.

Woordenlijst

Metropool Regio Eindhoven (MRE)

De Metropool Regio Eindhoven is een samenwerkingsverband van 21 gemeenten rondom Eindhoven.

Trias Energetica

1. **Energiegebruik verminderen:** alle energie die niet wordt verbruikt hoeft immers ook niet worden opgewekt. Maatregelen die leiden tot energiereductie, zoals isoleren, zijn om die reden essentieel.
2. **Duurzame opwek:** de verbruikte energie is afkomstig uit hernieuwbare bronnen (zoals zonne- of windenergie) of restbronnen (zoals warmteterugwinning).
3. **Efficiënt gebruik fossiele brandstoffen:** indien het gebruik van fossiele brandstoffen onvermijdelijk is, worden ze zeer efficiënt ingezet. Voor de meeste toepassingen, zoals het verwarmen van woningen, blijft dit slechts een tijdelijke oplossing. Voor 2050 worden fossiele brandstoffen uitgefaseerd.

Trias Mobilica

1. **Het verminderen van het aantal verplaatsingen:** elke niet gereden kilometer hoeft immers ook niet verduurzaamd te worden.
2. **Het veranderen naar een duurzamer transportmiddel:** bijvoorbeeld van de auto naar de fiets.
3. **Het verduurzamen van het transportmiddel:** bijvoorbeeld van een benzine auto naar een elektrische auto.

gemeente
HEEZE-LEENDE

Heeze-Leende
Duurzaam vooruit